

De Leuvense jaren van de zalige dom Columba Marmion

**Guibert Michiels, osb (†)
en Dirk Hanssens, osb**

[Version française en page 43]

Samen met de pausen Pius IX († 1878) en Johannes XXIII († 1963) werd dom Columba Marmion († 1923) door paus Johannes-Paulus II in het jaar 2000 zalig verklaard. Die eer straalde ook af op de abdij in Maredsous, die hij vanaf 1909 als derde abt bestuurde. De monniken van Maredsous zetten dit jaar de eeuwviëring van het overlijden van de zalige Marmion, samen met de honderdvijftigste verjaardag van hun Waalse abdij, dan ook de gepaste luister bij. Maar de naam van deze benedictijnse zalige is niet alleen verbonden aan Maredsous. Dom Marmion leefde en werkte ook tien jaar in de Leuvense abdij van Keizersberg, waar hij het ambt van prior waarnam kort na de stichting van het genoemde klooster in de Dijlestad van Vlaams-Brabant. Wat was de aanloop naar die Leuvense jaren en hoe zag dom Marmions monniksleven eruit in Keizersberg?

Joseph Louis Marmion werd in Dublin geboren op 1 april 1858. Vader William, de gentleman farmer uit Kildare, had zich even tevoren in de Ierse hoofdstad gevestigd. Zijn devote moeder was van Franse afkomst. Na zijn middelbare schoolopleiding bij de paters jezuïeten van het Belvedere College in Dublin, schrijft Joseph zich in als student van het bisschoppelijk seminarie van Holy Cross in Clonliffe. Tijdens zijn priesteropleiding koesterde hij een diepe verering voor de briljante, jonggestorven jezuïet Jan Berchmans († 1621) die in 1865 zalig verklaard werd. Een ignatiaanse toekomst voor hemzelf zag Joseph evenwel niet zitten.

Tussen Rome en Dublin ligt Maredsous

Omwille van zijn intellectuele begaafdheden stuurde de seminariedirectie Joseph in 1879 naar Rome om er zijn theologiastudie te voltooien aan het college Propaganda Fide. Op zijn reizen tussen Rome en Dublin leerde Marmion de nog jonge abdij van Maredsous kennen en voelde hij zich meteen tot een dergelijk kloosterleven aangetrokken. Maar zijn bisschop in Ierland benoemde hem, na zijn priesterwijding in 1881, tot kapelaan in Dundrum, een stadje ten zuiden van Dublin. Lang bleef hij daar niet; na één jaar als parochiepriester werd Marmion benoemd tot docent aan het Grootseminarie van Clonliffe.

De lokroep van het benedictijnse leven werd Marmion echter te sterk en in 1886 trad hij dan toch in bij de monniken van Maredsous. (In die tijd waren er nog geen benedictijnen in Ierland; die zouden er pas in 1927 komen met de stichting van de abdij van Glenstal in Co Limerick.) De pijn door de breuk met het verleden en het dierbare vaderland werd enigszins verzacht doordat Marmion voortaan de naam van de Ierse heilige Columba mocht dragen.

In 1891 sprak dom Columba Marmion zijn eeuwige geloften uit en kreeg hij een taak als surveillant in het pas gestichte abdijscollege. Spoedig mocht hij ook aan de slag als leraar Engels op dat college. Die job combineerde hij met een opdracht als docent filosofie en theologie voor de jonge monniken. Hij was ook de adjunct van de novicemeester, met wie hij echter geen goede verstandhouding had, en tweede ceremoniemeester. In die laatste taak muntte hij uit door zijn liefde voor de liturgie en zijn natuurlijke flair. Dom Marmion vond tussendoor nog de tijd om predicaties te verzorgen in de omliggende parochies.

Medestichter van Keizersberg

Op het einde van de 19de eeuw lieten de monniken van Maredsous hun oog vallen op de oude, Leuvense kasteelsite van de hertogen van Brabant, Keizersberg of Boelenberg genaamd. Op die ijzerhoudende heuvel aan de noordzijde van de Dijlestad, die sinds enkele decennia in kavels was verdeeld onder enkele keuterboeren en tuiniers, wilden ze immers een studiehuis bouwen. Daar zouden dan de oud-studenten van hun abdijschool, maar ook de monniken zelf die theologie studeerden aan de Alma Mater van de universiteitsstad, kunnen verblijven. Maredsous kocht de gronden op. Abt Hildebrand de Hemptinne († 1913) verkreeg na enige moeite de toelating van kardinaal Goossens († 1906) om er een kloostercomplex te bouwen, en in 1896 startte het tekenwerk voor het nieuwe gebouw in neoromaanse stijl.

Uiteindelijk werd het project toevertrouwd aan de Leuvense architect Pierre Langerock († 1923).

In 1899 was de noordvleugel opgeleverd en een groepje monniken startte er meteen, op 13 april, het monastieke leven onder leiding van prior Robert de Kerchove d'Exaerde († 1942) die tot dan toe de cellarius van Maredsous was, maar nu als rector van het nieuwe studentenhuus aan de slag ging. Tot de pioniers van de Leuvense stichting behoorden zes koormonniken, onder wie dom Columba Marmion, en drie lekenbroeders. Nog in datzelfde stichtingsjaar werd dom Robert de Kerchove tot abt gewijd. Op zijn beurt benoemde hij dom Marmion tot eerste prior van de abdij Keizersberg die in de volksmond Cesarsberg of Mont César heette, maar eigenlijk de officiële naam Regina Coeli droeg en nog altijd draagt.

Bezieler van het Monastiek Theologisch Studium

Abt Robert de Kerchove stelde van meet af aan zijn monniken het programma – of liever: het monastieke apostolaat – voor dat eigen zou zijn aan Keizersberg: maximale toeleeg op liturgie, theologische wetenschap (patristiek) en kunsten in de breedste zin van het woord (liturgische muziek, beeldende kunst, ars sacra en letterkunde). Dat programma bleef geen loze letter, mede door de inbreng van enkele monniken die naam maakten op het vlak van cultuur en religie. Die laatsten zorgden ervoor dat de abdij een prominente rol ging spelen in de ontwikkeling, de beoefening en de verspreiding van religieuze kunstvormen, waaronder de beeldende en toegepaste kunsten, de literatuur, de poëzie en de muziek.

Dom Columba Marmion kon zich zeker vinden in dat monastieke apostolaat. Zo zal hij waarschijnlijk ook de komst vanuit Maredsous naar Keizersberg hebben toegejuicht van de bekende letterkundige en kunstcriticus Bruno Destrée († 1919), broer van de Waalse politicus Jules Destrée. Nog voor Destrée zich tot het katholicisme had bekeerd (zijn voornaam was toen nog Olivier-Georges), stonden al belangrijke kunstkritische uitgaven op zijn naam : *Les Préraphaélites* (1894), over de decoratieve kunst en de schilderkunst in Engeland, en *The renaissance of sculpture in Belgium* (1895). Zijn anglofiële en diepspirituele gezindheid, waardoor hij – eenmaal overgeplaatst naar Keizersberg en belast met de zorg voor het noviciaat – ongewild de zielsverwante werd van dom Marmion, uitte zich ook in opstellen over de Angelsaksische kunstcriticus, dichter en aquarellist John Ruskin, in een publicatie over de 17de-eeuwse mystica Jeanne de Saint-Mathieu Deleloë en in zijn oprechte en vrome toewijding aan de Regel van Benedictus.

Toch vergat dom Columba niet wat de initiële bedoeling was van de Leuvense stichting: de studieuze ondersteuning van enkele jonge theologanten van Maredsous en van oud-studenten van de Waalse abdijschool die in Leuven verder studeren. En dus legde hij zich vooral toe op de organisatie en de inhoudelijke aspecten van het Monastiek Theologisch Studium in Keizersberg. Abt De Kerchove belastte zijn prior in het bijzonder met de cursus dogmatiek. Dom Marmion liet zich hierin onderscheiden door zijn buitengewoon heldere uiteenzettingen, maar ook door zijn uitnodigende toepassingen van de christelijke geloofsleer op het geestelijk leven van de studenten. Hij baseerde zich daarvoor vooral op de brieven van Sint-Paulus, andere oude bronnen zoals de traktaten van de vroege kerkvaders, en op de geschriften van Thomas van Aquino († 1274).

Zijn faam als begeesterd docent overschreed al gauw de kloostermuren. Enkele professoren van de theologische faculteit van de nabije universiteit aarzelden immers niet om vriendschapsbanden aan te knopen met de Keizersbergse dogmaticus. Moeilijk was dat overigens niet, want het open karakter van dom Marmion, dat in niets te vergelijken was met de aristocratische en ascetische inborst van zijn abt Robert, smeekte er als het ware om deze monnik nauwer te betrekken bij het strikt academische gebeuren in de faculteit van Godgeleerdheid. Zo mocht de Ierse prior meermaals op het einde van het academiejaar deelnemen aan de discussies die traditiegetrouw volgden op de uiteenzettingen van de dissertatie door de doctorandi in de theologie. Het spelende gemak en de humoristische uitbundigheid – dom Marmion was nooit verlegen om een kwinkslag of een geestigheid – waarmee hij de intellectuele ‘gevechten’ voerde met de doctorandi (echter nooit zonder hen welwillend terug in het zadel te helpen), verraadde niet steeds de buitengewone voorbereiding en inspanning die daartoe vereist waren.

In welke entourage hij zich ook bevond, pater Columba bleef zijn ware zelf: een warm-menselijke medebroeder die de ernst van het leven begreep maar deze nooit als een loden last ervoer, wel als een deelname aan het lijden van Christus die elk mensenkind naar de ware vrijheid wil voeren. Kortom, Marmions expansieve en aanstekelijke vrolijkheid stond zijn aansporing om een vroom en deugdzaam leven te leiden niet in de weg.

Voorgoed aan Keizersberg toegewijd

Hoewel hun karakters nauwelijks spoorden met elkaar, bleken abt Robert de Kerchove en zijn prior Columba Marmion toch geen slecht duospan. Het is dan ook niet verwonderlijk dat dom Hildebrand de Hemptinne, die nog steeds de abt van Maredsous was, maar ook de eerste abt-primaat van de

benedictijnenorde, dom Marmion in het vroege voorjaar van 1903 verzocht om zijn stabiliteit definitief naar Keizersberg over te dragen. Columba was immers officieel nog steeds monnik van zijn professieklooster Maredsous, waaraan hij zo gehecht was.

Het duurde echter nog tot september 1904 vooraleer dom Marmion zijn eigenhandig geschreven charter van de stabiliteitsverandering ondertekende. Dat oponthoud hoeft niet te betekenen dat hij zich ongelukkig voelde in Leuven, maar de idee dat hij de band met Maredsous moest doorknippen zal dom Columba ongetwijfeld wel geen aangenaam gevoel hebben bezorgd. En misschien wachtte hij liever ook totdat het tweede grote deel van de abdij was opgeleverd: de oostvleugel waar hij op de eerste verdieping een kamer dichtbij de monumentale stenen trap kon betrekken. Die kamer richtte hij eerder in als een bureel, en niet als een monnikscel, waardoor hij er bezoekers kon ontvangen, meer in het bijzonder de jonggeprofesten van de abdij, die onder zijn verantwoordelijkheid vielen, maar soms ook niet-kloosterlingen die hem om raad kwamen vragen. Immers, zijn apostolische bezorgdheid beperkte zich al lang niet meer tot medebroeders of Leuvense priesterstudenten. Dom Marmion ontloopte zich tot geestelijk begeleider van al wie bij hem aanklopte.

Spiritueel leidsman

Uitzonderlijk welsprekend was dom Columba Marmion niet. Dat hij toch zo vaak gevraagd werd om retraites, recollecties en conferenties te preken in binnen- en buitenland, lag vooral aan het nieuwe genre dat hij introduceerde. In tegenstelling tot de moraliserende toon die in die tijd in de meeste preken en in de ascetische literatuur domineerde, greep Marmion terug naar de bronnen van het spirituele leven, die hij bij voorkeur in de Bijbel zocht, vaak in het lijdensverhaal van de Messias. Authenticiteit, zachtmoedigheid en evangelische zuiverheid waren hem veel dierbaarder dan gestrengheid en canonieke rechtlijnigheid die mensen soms in gewetensnood bracht.

De plek waar dom Marmion elke week naartoe ging om er een spirituele conferentie te houden, was het slotklooster van de karmelietessen in de Leuvense Naamsestraat, recht tegenover het Heilig Hartziekenhuis. Hij nam er ook de biecht af van de zusters. Maandelijks reisde hij dan weer naar Brussel om de daar gevestigde Engelse kolonie, met als geestelijk centrum de kerk van de Servieten in de Washingtonstraat, te onderrichten. De benedictinessen van Maredret (vlakbij de abdij van Maredsous) en Luik konden eveneens rekenen op regelmatige recollectiedagen geleid door dom Columba.

Door zijn talenkennis deden religieuze communauteiten in Engeland ook wel eens een beroep op de spirituele leidsman uit Keizersberg. Zo konden de benedictijnen van Ampleforth, Erdington, Fort Augustus, Ramsgate en Woolhampton ervaren hoe zijn warm en overtuigend woord voor hen de grootheid van Christus' mysteriën ontsluitte. De monialen van Princethorpe en Stanbrook ontvingen dom Marmion eveneens in hun midden om zich te laten inspireren en stichten door zijn bezinnende voordrachten. Tot slot werd pater Columba ook in Frankrijk meerdere malen gevraagd. Dat zijn spirituele woord een grote impact had, blijkt uit de vele brieven die Marmion uit Engeland en Frankrijk ontving – brieven die hij zo uitvoerig beantwoordde dat abt Robert de Kerchove op een gegeven moment zijn prior moest vragen om die tijdrovende correspondentie af te bouwen. Wat dom Columba ten zeerste speet, maar hij gehoorzaamde wel.

Er waren ook heel wat professoren en studenten die de geestelijke leiding van dom Marmion op prijs stelden. De bekendsten onder hen zijn Désiré-Joseph Mercier († 1926), president van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte en de latere kardinaal in het aartsbisdom Mechelen-Brussel, professor Paulin Ladeuze († 1940) die in 1909 de rector-magnificus van de Leuvense universiteit zou worden, en mgr. Jules de Becker († 1936), president van het Amerikaans College. Zelfs toen Mercier in 1907 tot kardinaal werd gecreëerd, mocht dom Marmion zich nog altijd zijn biechtvader noemen.

Benedictus en Scholastica revisited

In Leuven beleefde dom Marmion een gebeurtenis die hem zijn leven lang zou bijblijven. Op 4 mei van het jaar 1906 hoorde hij voor de zoveelste keer biecht bij de zusters karmelietessen, toen een onweer losbarstte boven de stad. Er stak een wervelwind op en de regen viel bij bakken uit de hemel. De priorin stelde dom Marmion voor te wachten tot de storm was gaan liggen, vooraleer naar huis te gaan. Maar toen die weersverbetering uitbleef en het al begon te schemeren, bood ze hem gastvrijheid aan voor de nacht. « We kunnen van de nood een deugd maken » zei de karmelietes, « want dan bent u morgenvroeg eindelijk eens in de gelegenheid om de mis voor ons te celebreren ».

Het voorval leek als twee druppels water op een episode uit de biografie van de heilige Benedictus, waarin verhaald wordt hoe de monnikenvader door een noodweer gedwongen wordt om de nacht door te brengen in het tuinhuisje waar hij stichtende gesprekken voerde met zijn geestelijke zuster Scolastica. En net zoals Benedictus sloeg dom Marmion het voorstel van de priorin af en beweerde hij dat de gehoorzaamheid aan de monnikenregel hem gebod

terug te keren naar zijn abdij aan de andere kant van de stad. Dom Columba dacht zelfs sterker te zijn dan Benedictus en vertrok dus effectief naar zijn abdij, wind en regen trotserend. Door zich tegen de muren van de huizen te drukken, ontweek hij het vallende puin van dakpannen en schoorstenen die door de orkaan werden losgerukt. Leuven ging gebukt onder een ware zondvloed.

Met veel moeite bereikte dom Marmion het einde van de Mechelsestraat die omhoog voert naar de abdij. Een onbekende man, die zijn weg kruiste, riep hem toe: «Pater, ga niet verder, keer terug; daarginds is het veel te gevaarlijk!» Prior Marmion kon hem alleen maar gelijk geven toen hij het hoofd omhoog hief en het laatste traject van zijn reisweg overschouwde. De krachtige wervelwind had over een lange afstand de schutting rondom het abdiydomein uitgerukt. Vanaf de heuvelrug van de Keizersberg, die door de stortregen omgewoeld was, vloeide een niet te stuiten stroom van slijk, stenen, hout en puin van allerlei aard naar beneden, alles op zijn weg meesleurend. Dom Columba beseftte dat hij zich bij de situatie moest neerleggen en keerde braafjes naar het stadscentrum terug.

Toch ging dom Columba niet overnachten in het karmelklooster, maar ging hij schuilen in het tegenoverliggende ziekenhuis van de franciscanessen. De rector van die zusters was trouwens een goede vriend van hem, en die zou hem zeker een bed aanbieden. 's Anderendaags ging Columba wel de mis celebreren bij de karmelietessen die als dolgelukkige 'Scholastica's' de communie ontvingen uit de handen van de door hen bewonderde benedictijn. Zo kreeg de passage uit Benedictus' leven dan toch nog een mooie spiegelversie.

Een monumentaal Mariabeeld

Het rampzalige noodweer in mei 1906 dreigde tevens de plannen van de hele monniken-gemeenschap van Keizersberg in de war te schoppen. Het jaar daarvoor had de Leuvense beeldhouwer Benoît Van Uytvanck († 1927) de opdracht aanvaard om een monumentaal beeld van Maria, Koningin des Hemels (*Regina Coeli*) te vervaardigen, dat op een erker van de schoormuur in de abdijs tuin zou worden geplaatst. Op de dag van de Leuvense zondvloed stond de vijf meter hoge sokkel al op de plek waar het Mariabeeld moest komen, maar nog niet alle 39 blokken Franse kalksteen (met een totale inhoud van 36 kubieke meter), die samen het zestig ton zware en meer dan negen meter hoge beeld zouden vormen, waren op dat granieten voetstuk gehesen. Door grondverschuivingen en bijkomend opruim- en herstelwerk (zo verplichtte het stadsbestuur de abdij om de vernielde houten hekken door

een stenen omheiningsmuur te vervangen) dreigden de arbeiders er niet meer in te slagen het beeld tijdig af te werken. Er was immers al een datum geprikt waarop de kersverse Belgische aartsbisschop Mercier het beeld zou komen inzegenen: 30 juli.

Wonder boven wonder raakte het immense beeld – een gekroonde Maria met het Jezuskind dat op zijn knie een wereldbol draagt en met de vingers van zijn uitgestrekte hand een zegengebaar in de richting van de stad toont – toch op tijd klaar. Ook dom Marmion, die een grote Mariavereerder was, slaakte een zucht van opluchting. Hij mocht de aartsbisschop assisteren toen deze onder grote mediabelangstelling in een plechtige ceremonie het Mariabeeld kwam inzegenen. Of de prior ook de legende verzon die tot op vandaag de ronde doet over het Mariabeeld – ‘de kroon van de Maagd is zo groot dat je er zonder probleem een tafel met vier stoelen op kunt plaatsen’ –, is niet zeker. Maar het zou ons ook niet mogen verbazen: een ludieke overdrijving kon volgens dom Marmion immers nooit een zonde heten.

De laatste jaren in Leuven

Gaandeweg groeide in Leuven en omstreken de bekendheid van dom Marmion als uitstekend leermeester en fijngevoelig geestelijk leider die met zijn nimmer falend optimisme innerlijke rust bracht bij wie dat nodig had. Pater Columba oogstte veel bewondering en lof voor zijn geestelijk onderricht. Die reputatie streefde zijn eergevoel, maar bleek evenzeer een last te zijn. Dom Marmion had immers ook te kampen met allerhande gezondheidsproblemen. Hij was nogal zwaarlijvig en kortademig. En hij viel gemakkelijk in slaap.

Godvruchtig als hij was, beschouwde hij die ongemakken echter eerder als ‘zalige’ beproevingen die hem hielpen om zijn geloof te verdiepen. In die geest sprak hij in zijn retraites ook over «de weg van de gehoorzaamheid en de aanvaarding van het lijden – een weg waarop de Zoon van God zijn broeders en zusters vooring». Uit die wijsheid putte hij trouwens ook zelf de nodige kracht. Immers, zijn ijver verflauwde niet en hij bleef steeds trouw aan het liturgisch koorgebed en aan enkele devotionele oefeningen – zoals de rozenkrans of de kruisweg – die hij zichzelf oplegde om het nog niet volledig weggeëbde gemis aan de spreekwoordelijke Ierse gezelligheid en het door hem zo gewaardeerde sociale contact (waartegen zijn abt met een nogal bijtend gezag een buffer opwierp) te compenseren.

Het jaar 1909 zou weer een keerpunt betekenen in het monniksleven van dom Marmion. In Maredsous werd een abtsverkiezing noodzakelijk geacht, omdat dom Hildebrand de Hemptinne, die het ambt van abt-primaat van de

benedictijnenorde met het bestuur van zijn abdij combineerde, aangaf dat het beter was dat iemand anders op de abtsetel van Maredsous zou plaatsnemen. Zijn veelvuldige en langdurige verblijven in de eeuwige stad en zijn vele rondreizen bemoeilijkten immers het bestuur van de Waalse abdij die op dat moment meer dan honderd monniken telde. De verkiezingsuitslag van 28 september wees uit dat dom Columba Marmion door de meerderheid van de stemgerechtigde monniken als derde abt van Maredsous kon aantreden als hij daarmee ook zelf instemde. Eigenlijk had dom Marmion zijn uitverkiezing ongewild uitgelokt: vlak vóór de abtsverkiezing had hij in Maredsous een retraite gepreekt en daarmee bewezen dat hij een uitstekend meester in het geestelijk leven was. En zo iemand had een grote communautiteit nu eenmaal nodig.

De 52-jarige Marmion ging akkoord, maar vermits hij sinds zijn stabiliteitswijziging monnik van Keizersberg was, diende ook zijn overste in Leuven zijn toestemming te verlenen. Abt Robert de Kerchove stuurde een telegram naar Maredsous. De inhoud daarvan luidde: «Abt Robert stemt in met het vertrek van zijn prior, ondanks het zware offer dat hemzelf en zijn abdij Keizersberg hiermee te beurt valt. Maredsous heeft te veel voor ons gedaan om niet onze waardering en dank uit te drukken, zelfs tegen deze zware prijs. Gods wil geschiede.» Maredsous stuurde daarop dom Eugène Vandeur († 1976) naar Leuven om dom Columba tot in 1921 in de functie van prior van Keizersberg te vervangen.

Dat Keizersberg met het verlies van haar diepzinnige prior een hoge prijs betaalde, is niet te veel gezegd. De Leuvense abdij maakte zich rond de tijd dat dom Marmion naar Maredsous vertrok, immers op om een volgende apostolische fase in te gaan. Dat nieuwe elan had ze te danken aan dom Lambert Beauduin († 1960), een ander ‘zwaargewicht’ in Keizersberg. Dom Beauduin legde namelijk op 23 september 1909, tijdens een congres in Mechelen, de grondslag voor de Liturgische Beweging door gevolg te geven aan een *motu proprio* van paus Pius X – een beweging die uiteindelijk zou leiden tot de liturgische hervormingen die tijdens het Tweede Vaticaans Concilie hun beslag kregen en waarin Keizersberg van de eerste tot de laatste dag een vooraanstaande rol zou spelen. Met zijn kennis van de oude spirituele bronnen, zijn christocentrische benadering van de geloofsgeheimen en zijn wijs inzicht omtrent duurzame vernieuwing, had dom Marmion hieraan zeker zijn steentje kunnen bijdragen.

Maar... zoals dom Marmion in Keizersberg voor het kruisbeeld, in een moment van twijfel, ooit zelf zei: «...zoals Gij wilt, Heer! Uw goddelijk plan

gaat boven de plannen der mensen, hoe goed en juist die ook mogen lijken.» De Voorzienigheid beschikte het in ieder geval dat dom Marmion tijdens zijn abbatiaat in Maredsous zijn geestelijke bagage, zo vaak tentoongespreid in Leuven, op een meer systematische manier uit de doeken mocht doen in wekelijkse of maandelijkse conferenties voor zijn medebroeders. Dankzij dom Raymond Thibaut, zijn secretaris en eerste biograaf, is dat mondeling onderricht bewaard gebleven in de vorm van drie beroemde geschriften : *Le Christ, vie de l'âme* (1917); *Le Christ dans ses mystères* (1919); *Le Christ, idéal du moine* (1922). Deze trilogie zag dom Marmion nauwkeurig na. Naderhand verschenen de boeken ook in minstens zeven andere talen, telkens in een oplage van enkele tienduizenden exemplaren.

Over die geschriften zei paus Johannes-Paulus II tijdens de plechtigheid van de zaligverklaring van dom Marmion op 3 september 2000: «Ze bevatten een authentieke schat aan geestelijk onderricht voor de Kerk van onze tijd. Ze duiden een weg aan van heiligheid die eenvoudig en toch veeleisend is, voor alle gelovigen die God, uit liefde, bestemd heeft om zijn aangenomen kinderen in Christus te worden.»

Guibert Michiels osb († 2010) was historicus en monnik van abdij Keizersberg. Sinds 1980 droeg hij zorg voor de bibliotheek en het archief van zijn abdij. Die taak vervulde hij met veel liefde en plichtsbesef tot aan zijn dood.

Dirk Hanssens osb (°1962) is sinds 2017 prior-administrator van abdij Keizersberg. Hij is tevens essayist, dichter en hoofdredacteur van het Vlaams-Nederlandse abtijenblad *De Kovel*.